

פרוטוקול מס' 261

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
שהתקיימה ביום שלישי, ו' בתמוז התשנ"ח (30 ביוני 1998), שעה 12:30

נכחו:

חברי הוועדה: סאלח טריף - היו"ר

דוד אזולאי

בנימין אלון

מיכה גולדמן

יצחק וקנין

ניסן סלומינסקי

יוסי שריד

מחמנים:

רפי כהן - מנהל מינהל האוכלוסין, משרד הפנים

מלכה סאן - משרד הפנים

יחזקאל לביא - משרד הפנים

חנה זיכל - משרד הפנים

סא"ל חני כספי - הפרקליטות הצבאית, משרד הביטחון

נועה אגוזי - הפרקליטות הצבאית, משרד הביטחון

מנהלת הוועדה: יפה שפירא

קצרנית: סיגל גורדון

סדר-היום: הצעת חוק האזרחות (תיקון - אזרחות לקרובי חייל), התשנ"ח - 1998,
של חבר הכנסת יוסי שריד.

הצעת חוק האזרחות (תיקון - אזרחות לקרובי חייל), התשנ"ח - 1998, של חה"כ יוסי שריד

היו"ר סאלח טריף:

שלום לכולם, אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה השלישית היום, בנושא הצעת חוק האזרחות, תיקון - אזרחות לקרובי חייל, של חבר הכנסת יוסי שריד. אבקש מחבר הכנסת שריד שיסביר לנו במה דברים אמורים.

יוסי שריד:

תודה אדוני היושב ראש. גם לאחר לא מעט שנים בחיים הציבוריים, אדם לוקה במידה לא קטנה של תמימות וחשבותי שהפעם אני מגיש הצעת חוק שלא יהיה לה מתנגד. היא נראתה לי עד כדי כך הגיונית והוגנת, ששאלתי את עצמי, איך הצעת החוק הזו לא עלתה לפני 30 או 40 שנה. אבל, באופן די מפתיע, שמתני לב שהצעת החוק עברה במליאה עם מתנגדים.

אגב, בגוף הצעת החוק יש חסר המובן מאליו, - הצבעתי עליו במליאת הכנסת - כאשר מדובר על קרובים מדרגה ראשונה, השמטתי בטעות: אישה. כמובן, שאישה היא קרוב ממדרגה ראשונה.

יחזקאל לביא:

אם לחייל יש אישה והוא אזרח ישראלי, אין לה שום בעיה.

יוסי שריד:

מייד אראה לך שיש לה בעיה. הנה, אתה רואה, שאפילו אתה לא מאמין שיש בעיה.

יחזקאל לביא:

אלא אם כן האישה היא - - -

יוסי שריד:

יש כבר אלא אם כן. אם יש אלא אם כן, זה כבר נתון לשיקול דעת במקרים מסויימים, אולי אפילו לשרירות לב. אין אלא אם כן, יש חוק.

היו"ר סאלח טריף:

טיפלתי במקרה של אישה מבית ג'אן, שרצתה לבקר בירדן, לא נתנו לה אזרחות למרות שיש לה שלושה בנים ששירתו בצה"ל, אחד מהם נמצא כעת בשירות חובה.

יחזקאל לביא:

הענין בבית ג'אן מוכר לי, מדובר על מישהו שבתחילת הדרך שלו, או היא או הוריה, הצהירו שהם לא רוצים להיות אזרחים ישראליים וכאן היתה הבעיה.

יוסי שריד:

אני ער לשאלות שמגיעות אל שולחני מדי יום ביומו.

המדינה לא מתחלקת למחלקות, אין מדינת צה"ל ומדינת משרד הפנים. למדינה יש אחריות על כל זרועותיה. האחריות חלה באותה מידה גם על צה"ל וגם על משרד הפנים. לא צה"ל מגייס לצבא, המדינה מגייסת לצבא, צה"ל הוא האמצעי. צה"ל כזרוע של המדינה יש לו שיקול דעת. הוא יחליט אם הוא רוצה לגייס פלוני או לא. שיקול הדעת, אם הוא שיקול דעת סביר לגופו של ענין, יחליט אם הוא לא מגייס. ידוע ששירות בצבא כרוך בסיכונים.

מדובר בהצעת חוק, שאומרת דבר אלמנטרי, שאפילו בלגיון הזרים הדבר מקובל. אדם שהולך ללגיון הזרים, להבדיל אלף אלפי הבדלות, לאותה מדינה יש כללים מסוימים ואחריות מסוימת כלפי קרוביו.

ההצעה אומרת, שכל קרוב בקרבה ממדרגה ראשונה של חייל, שהמדינה רואה לנכון לגייס אותו, יקבל באופן אוטומטי אזרחות. אני לא אומר, להכיר בו כיהודי, אבל דבר פשוט מאוד, לקבל אזרחות. כל אחד יודע מה המשמעות של קרוב במעלה ראשונה: אישה, בעל, בן, בת, אחות, אח, אב ואם.

יש לי כאן שלוש דוגמאות של מקרים שונים. דוגמה אחת: אינני רוצה לנקוט בשמות, הנ"ל משרת בצה"ל בשירות סדיר מתאריך 26 לינואר 1997, בחיל הנדסה קרבית. בשנת 1996 החייל התחתן בטקס נישואים אזרחיים עם בחורה. הם הכירו אחד את השני בהיותם תלמידים בבית הספר. לאחר עריכת טקס הנישואים, חזר האדם לישראל ופנה למשרד הפנים בבקשה להעניק לאשתו מעמד עולה ואזרחות. כאמור, הנ"ל התגייס לצה"ל בתאריך 26 בינואר 1997, ורק בחודש מרץ 1997 אשתו קיבלה אשרת כניסה לישראל בתור תיירת, וכעבור שנה, בתאריך 27 במאי 1998, ממש לפני כמה ימים, משרד הפנים הנפיק לגברת תעודת תושבת ארעית. הדבר לא מקובל עליי, הנ"ל היא אשתו של חייל.

הי"ר סאלח טריף:

היא לא יכולה לקבל שום תנאים סוציאליים.

יוסי שריד:

גם הוא לא. הוא נשוי.

דוד אזולאי:

הוא נשוי ליהודיה?

יוסי שריד:

מה זה משנה? אם כך, אני מציע חוק הפוך, כל חייל שנישא לאישה לא יהודיה, לא יגוייס לצה"ל. אי אפשר להנות מכל העולמות. אחת מן השתיים. אם אני מקבל לשיטתך, נאמר, כל אדם שלא נשוי ליהודיה לא יגוייס לצה"ל.

המצב, שאדם משרת בצבא, ויש לו אישה שלא יכולה להיות אזרחית ישראלית, גם בבחינתה וגם בבחינתו הם לא יכולים לקבל את ההטבות.

דוד אזולאי:

נציג משרד הפנים מדווח לשלטונות צה"ל ומודיע להם על אותו אדם, צה"ל לא מתחשב, מגייס את האיש תוך התעלמות מוחלטת.

יוסי שריד:

אנחנו נחליט מי קובע, האם משרד הפנים קובע או שהצבא קובע. אם תתקבל דעתך, שלענין גיוס - משרד הפנים קובע, בבקשה.

מקרה נוסף מדבר על חייל נשוי: עוד בחודש יוני 1997 פנה הנ"ל ללשכת מינהל האוכלוסין בפתח תקוה בבקשה לשנות את רישום מעמדו האישי במרשם האוכלוסין מרווק לנשוי אך בקשתו נדחתה ללא נימוק והסבר כלשהו. יודגש, כי מצבו הנפשי והכלכלי של הנ"ל הינו קשה ביותר, הוא משרת בשירות סדיר בצה"ל וסיום שירותו יהיה בתאריך 19 באוגוסט 1999, כלומר בעוד שנה. הנ"ל לא יכול לפרנס את אשתו בכספים אותם הוא מקבל בסך של 270 שקל בחודש. אם ישנו בתעודת הזהות שלו את מעמדו האישי לנשוי, הוא יכול לקבל זכויות אחרות לגמרי ותמיכה כספית עד 3,000 שקל בחודש.

מקרה נוסף של חיילת, שלא נותנים לאמא שלה אזורחות. את האמא רצו לגרש, אבל לאחר שמשרד הפנים הבין את גודל האבסורד, נתנו לה הארכה. מה זה משנה אם האמא קזחסטנית, סלובקית או לא משנה מה, אל תגייסו את הבת שלה אם היא לא מספיק טהורה.

לי היה נדמה שהדבר מובן מאליו. המדינה תקבל שירות בצה"ל אבל את האזורחות, המינימום שבמינימום לא תיתן? הרי הדבר לא מתקבל על הדעת. לצורך זה נועדה הצעת החוק.

מלכה סאן:

הממשלה מתנגדת להצעת החוק.

בראשית הדברים אני רוצה לומר, המשמעות של הצעת החוק היא הרחבת חוק השבות. חוק השבות סייג את עצמו לבן זוג של יהודי, לבן של יהודי, לנכד של יהודי ולבני זוגם. אלה גבולות חוק השבות. הצעת החוק הזו מציעה אזורחות אוטומטית, למעשה, הרחבת חוק השבות גם לגבי דרגה ראשונה של מי שמשרת בצה"ל. מי שמשרת בצה"ל הוא גם מי שמשרת במילואים, וגם אז אנשים מתחתינים ויש להם הודים שהם רוצים להביא, ואנחנו מדברים על תופעה הרבה יותר רחבה. צריך לראות את התמונה הכללית.

יוסי שריד:

את צודקת בהחלט, כל מי שמשרת או שירת בצה"ל. בתום תקופת השירות לא נאמר לו, אתה עשית את שלך, עכשיו לא מכירים בך.

מלכה סאן:

אני מציינת את התמונה בכללותה. אנחנו צריכים להבין בפני מה ניצבת המדינה. המדינה נמצאת בפני גל עליה שהוא גדול ומבורך ויש בו מגוון של אנשים שמגיעים, אנשים עם נישואים שניים, ילדים עם נישואים קודמים, המערכת מורכבת מאוד. על כן, המשמעות של כל מי ששירת בצה"ל היא רחבה מאוד, דהיינו, להרחיב אותה ולתת אזורחות אוטומטית לקרוב שלו. זה אומר, הרחבת חוק השבות מעל ומעבר כי בדרך כלל ההורה הזה נשוי פעם נוספת, יש לו גם בן זוג, יש לו גם ילדים. כלומר, ההרחבה היא אפילו מעבר למה שמצוין כאן.

היו"ר סאלח טריף:

אומר חבר הכנסת שריד ובצדק, אם המדינה חושבת שמקרים כאלה הם לא על שהרת העולים כיהודים, אל תגייסו לצה"ל. הרי הביטוי הכי חזק להזדהות עם המדינה הוא השירות בצה"ל, אז למה לא להעניק לו אזורחות.

מלכה טאן:

לו עצמו יש אזרחות, הבעיה היא עם המשפחה.

יוסי שריד:

לצורך הטיעונים שלך, נניח שאבטל את כל השאר ואומר, שאשתו תקבל אזרחות אוטומטית. הרי הבאתי מקרים שאשתו לא מקבלת אזרחות. על פי חוקי המדינה יש לו אזרחות אחת. אתם מסכימים? הטיעונים שלכם שקריים. אני מצמצם זאת רק לאשתו, אתם מסכימים?

יחזקאל לביא:

יש לנו מקרים רבים של אנשים המגישים לנו מסמכים מזוייפים חה מחייב אותנו לבדוק כל בקשה לגופה.

היו"ר סאלח טריף:

לא יכול להיות, שאישה שיש לה שלושה בנים המשרתים בצה"ל ואתם תעשו לה בדק בית. היא צריכה לחכות שנה עד לקבלת האזרחות?

יחזקאל לביא:

אלה הוראות החוק.

היו"ר סאלח טריף:

יש לכם ביוורוקרטיה איומה.

בני אלון:

יש כמה דרכים להתאזרח במדינת ישראל. דרך אחת היא חוק השבות.

יוסי שריד:

ברשות היושב ראש, אני רוצה לחזור על שני משפטים. אמרתי, המדינה לא מתחלקת למדינת צה"ל ולמדינת משרד הפנים. למדינה יש אחריות כוללת ואין כאן מחלקות, צריך להחליט אחת מן השתיים: או שצה"ל לא מגייס במקרים מסויימים ואם הוא מגייס, הגיוס מכתוב את כל מה שבה בעקבותיו. מתקבל על הדעת, שחיילת משרתת בצה"ל ואמה לא תוכל לקבל אזרחות ישראלית? זה לא רק משליך לגבי ההרגשה הטובה, זה גם משליך לגבי התנאים. אם חייל נשוי מוכר כלא נשוי כי צה"ל מסרב לרשום אותו כנשוי, הוא מקבל 270 שקל בלבד לעומת 3,000 שקל.

ניסן סלומינסקי:

אני מבקש לעשות הבחנה בין גיוס חובה לבין התנדבות. כאשר המדינה מגייסת גיוס חובה, זה סיפור אחד. כאשר אדם מתנדב זה מקרה אחר.

היו"ר סאלח טריף:

יש מתנדבים שצה"ל לא מקבל אותם.

חני כספי:

יש שני קריטריונים לגיוס: אזרחות ותושבות קבועה. ערבים לא משרתים מטעמי ביטחון ולכן קריטריון דת אינו קריטריון לגיוס.

בני אלון:

כעקרון, יש משהו מבורך בכיוון הצעת החוק. כלומר, אנחנו נמצאים בלחץ חברתי גדול בנושא של מיקו יהודי. החוק הזה לא בא מהכיוון של מאיהודי. יש דרכים אחרות להכנס ולקבל אזרחות ישראלית. אחת מהן: חייל. השאלה היא, כמה מרחיבים את הדבר הזה. ישראל היום היא מדינת הגירה מאוד פופולרית. אנחנו רואים זאת עם העובדים הזרים ועוד. כלכלית אנחנו אטרקטיביים. באים לכאן מטורקיה, רומניה, רוסיה, ארצות חבר העמים וכל הארצות שמצבן הכלכלי נמוך משלנו ומקבלים כאן שכר עבודה גבוה מארצם. במדינות הגירה יש חוקי אזרחות שלפעמים הם נוקשים. גם חבר הכנסת שריד, כמוני, לא רוצה שתהיה הפקרות בנושא של הגירה. אנחנו רוצים שיהיה צדק אבל שלא יהיה מתח מיותר בנושא הזה. מה קורה בארצות אחרות? אני בטוח שהשירות בצבא מעניק זכויות לדעתי, אנחנו צריכים לבדוק עם משרד הפנים, גם מבחינת נתונים, איזה סוג שירות, מה זה נותן, האם רק לאישה או יותר. אנחנו לא עוסקים בשאלה מיקו יהודי. בסעיף הזה צריך לתת כללים הגיוניים עם אינטרסים משותפים, שלא יהיה מצב ששנינו נתחרט עליו אחר-כך, שצה"ל יהפך לגוף פיקטיבי.

מלכה סאן:

כפי שאמרתי בתחילת דבריי, ההצעה כפי שהיא, היא הרחבת חוק השבות. במסגרת חוק השבות באים לכאן בניס ונכדים של יהודים המקבלים אזרחות על פי חוק השבות והם מגוייטים לצה"ל. ההצעה מדברת לתת אזרחות להוריו. בא לכאן בן של יהודי שאביו התגרש מהאמא הלא יהודיה והאמא הלא יהודיה נישאה למישהו אחר ויש לה ילדים נוספים. הבן הזה מתגייס, על פי חוק השבות הוא מקבל אשרת עולה ואזרחות. ההצעה היא, שכאשר הוא יתגייס גם אמא שלו תקבל אזרחות. הרלוונטיות אם האדם הוא יהודי או לא יהודי הוא לענין ההורה, וכאן נשאלה השאלה, למה ההורה לא זכאי? ההורה לא זכאי כי הוא לא יהודי, הוא היה בעבר בן זוג של יהודי והוא התגרש. כאשר מדברים על בן הזוג, זה לא רלוונטי אם הוא יהודי או לא יהודי.

גיוס הוא דבר כללי שחל על כל האוכלוסייה. התקופה שאדם משרת בשירות סדיר היא צילום תמונה זמני. כאשר מדברים על בן-זוג, יש תקופה של שירות סדיר 3 שנים ולאחר מכן הוא ממשיך את אותה נאמנות בשירות מילואים. לכן השאלה היא סוגיה כללית של בן-זוג של אזרח.

היו"ר סאלח טריף:

בן-זוג של אזרח צריך לקבל אזרחות באופן אוטומטי.

מלכה סאן:

הוא מקבל אזרחות לא באופן אוטומטי אלא בהתאם לשלבים מדורגים.

היו"ר סאלח טריף:

זה לא נעשה באופן אוטומטי כי אתם מקשים בענין ועושים טיהור גזע.

מלכה סאן:

אין כאן שום שאלה של גזע.

השאלה של בני זוג היא שאלה שמתעוררת לא רק במדינת ישראל, זו שאלה שמתעוררת בהרבה מאוד מדינות בעולם, כשבא בן זוג שהוא אזרח חוץ ומתחתן עם אזרח המדינה.

היו"ר סאלח טריף:

עם כל הכבוד, לא עושים שם קשיים כפי שעושים במדינה. אי אפשר לתת תמונה כוללת שאנחנו נמצאים בבעיה בין-לאומית.

בני אלון:

יש חוקי הגירה, אם מישהו רוצה לבחון סעיף מסויים, בואו נבחן אותו.

יוסי שריד:

יש לי דוגמאות רבות. בחורה בת 18 הגיעה לישראל בשנת 1995 במסגרת פרויקט "נעלה", כעבוד שנה וחצי מיום הגעתה, סיימה בהצלחה את מבחני הבגרות והתגייסה לצה"ל תוך רצון עז לתרום למדינה. בתפקידה היא משרתת כקצינת קישור, תפקיד הידוע כאחראי וקשה. היא לא זכתה לסל קליטה ובצה"ל הכירו בה כחיילת בודדת. אמא שלה רוצה לקבל אזרחות ישראלית. לא נותנים לה, מדוע? אנחנו צריכים להגיע למסקנה, או שלא מגייסים אותה לצה"ל, ואם גייסנו אותה לצה"ל ואמא שלה רוצה להיות איתה כאן, היא תהיה כאן.

חני כספי:

אני רוצה לתת את התמונה החוקית שאנחנו מחוייבים בה ואיך אנחנו מתקשרים עם משרד הפנים. חוק שירות הביטחון שעל פיו מגייסים לצה"ל קובע חובת גיוס למי שהוא יוצא צבא. יוצא צבא מוגדר, אזרח ישראלי או תושב קבוע. תושב קבוע מוגדר, מי שמקום מגוריו הקבוע הוא בישראל והוא באחד הגילים מ-18 ועד 54. השאלה, מי אזרח ישראלי היא שאלה פשוטה. בענין תושבות קבועה, באופן פורמלי אנחנו מקבלים ממשרד הפנים רישום מי הוא תושב קבוע וגם אותו אנחנו מגייסים. אני מודה, שהעליה החדשה עוררה אצלנו בשאלות התושבות הקבועה בעיות שלא הכרנו. למה בעצם קבעו חובת גיוס על תושבים קבועים? לאותם אנשים שבאו לארץ אמרו: קבלו אזרחות ישראלית. הם אמרו: לא תודה, טוב לנו באזרחותנו שלנו. הם חיים כאן ועל כן אמרנו, אותם אנשים צריכים לשאת בעול כמו אזרחי המדינה. הם אומנם לא מחזיקים באזרחות. מכאן נולד הרעיון של תושב קבוע. מדובר בעיקר באוכלוסיה אמריקאית שלא רוצה לאבד את אזרחותה.

נכון, שהתופעה לא היתה מוכרת לתושבים הקבועים שכן רוצים לקבל אזרחות. חוק שירות הביטחון, מטרתו, כל בחור לנשק. החוק נועד לתת מכשיר רחב בידי הצבא. הצבא הוא זה שמצמצם.

לגבי הבעיות החדשות. אני רוצה לעדכן את הוועדה. הצבא היה עד לאותם מקרים שבאו לשולחנו גם מכיוון החייל. אנחנו לא רוצים להכנס בנעלי משרד הפנים, אבל הבנו את הבעיה הקשה שאנחנו עומדים בה. אנחנו עומדים במצב לא נוח בכמה מקרים. במקרים של אנשים שנמצאים בשירות מסוכן ויום אחד בחור מודיע: מחר מגרשים אותי מהארץ. נתקלנו באנשים שהם תושבים קבועים שלא מקבלים סל קליטה, יש להם בעיות מסוימות וקראנו להם לשירות. או מדובר באנשים שעדיין לא סיימו את הבדיקה, ואנחנו קיבלנו ממשרד הפנים אישור לגביהם, ופתאום אומרים: סליחה, טעינו, לא מגיע לו.

לגבי רמאים, גם אנחנו לא רוצים אותם.

לגבי אנשים שיש איתם בעיות, ישבנו עם ראש מינהל האוכלוסין במשרד הפנים, והגענו להבנה שצריך להיות שיתוף פעולה. לכן קבענו, שנסמן בסימון מיוחד אנשים עם בעיות, ואנחנו לא נשלח להם את צו הגיוס. חוק שירות ביטחון מאפשר לפוקד במשך שנתיים ימים לשחק עם הקדיאה לגיוס. זה מופיע בסעיף 20 לחוק.

לגבי אנשים שמשרד הפנים רוצה לבטל להם את המענק, אנחנו נהיה חלק מההחליף. יכול להיות שנקטין את הבעיות.

לגבי אנשים שגוייסו ובמהלך הגיוס נודע שיש איתם בעיות, אנחנו רוצים להיות חלק מההחליף. אנחנו יכולים לתרום בכך שניתן מידע. חייל שנמצא בקרב חבריו ליחידה, חבריו יודעים עליו הרבה מעבר לשכנים וצה"ל יכול לתרום בכך. אמרנו למשרד הפנים, גם אנחנו לא רוצים אצלנו אנשים שרימו עם מסמכים מזוייפים. מי שיש לעזור לו ולתמוך בו, אנחנו ניתן לכם את המידע. לכן, צוות מטעם הפרקליטות הצבאית וכן צוות מהיעוץ המשפטי במשרד הפנים מגבש בימים אלה כללים בעניין.

צריך לדעת, שכל בעיה של חייל שבתחום משרד הפנים, כאשר החייל הזה חלילה יפגע, זה יעשה הד ציבורי ולכן לצה"ל יש רגישות מיוחדת בנושא. ברגע שצה"ל גייס הוא באמת אחראי וזו הסיבה שפנינו למשרד הפנים. כל פתרון שיהיה לטובת החיילים יתקבל בברכה על ידי צה"ל. אנחנו ערים לבעיות הקיימות במשרד הפנים, אבל ברור הוא, שיד אחת צריכה לדעת מהיד השניה ויש לעבוד בהרמוניה ובשיתוף פעולה. לא יתכן שאנחנו קוראים למישהו לתת את חייו ואנחנו לא בוחנים את מה שקורה איתו.

מלכה סאן:

אין ספק, שלגבי המקרים הבעייתיים יש הסדרים. השאלה שעומדת כאן היא שאלה כללית. חלק מהחבות של האזרח, לשרת בצה"ל. השאלה היא, כאשר הוא נישא, האם הזכות שלו לקבל אזרחות אוטומטית או שזה יהיה הליך מדורג.

יוסי שריד:

למה שיהיה הליך מדורג? ואם הוא בינתיים יהרג?

מלכה סאן:

גם אם חלילה קורה אסון, לפי שיקול הדעת שלנו, בין הזוג יוכל להישאר בישראל.

יוסי שריד:

אני לא רוצה שיקול דעת שלכם.

מלכה סאן:

אין שום מדינה בעולם, כאשר אזרח מתחתן עם זר, האזרח מקבל מידיית אזרחות. כך גם חייל.

ניסן סלומינסקי:

אפשר לחוקק חוק, שנותן לכל אישה של חייל תנאים כספיים, בלי שום קשר לאזרחות, אפשר לעבור חצי מהדרך.

רפי כהן:

יש כאן בעיה אמיתית ויש כאן הצעה לפתרון. אני לא רוצה להצביע, האם זו בעיה של הצבא או של משרד הפנים, אבל כמדינה, הבעיה קיימת, וכשהאדם מגיע לבית הקברות לא שואלים מה הכתובת.

הסיטואציה הקיימת, שחיילים מסויימים, על פי חוק השבות הקיים, הם לא זכאי עלייה. בצורה כזו או אחרת הם הגיעו לשירות בצבא. הפתרון המוצע, שמי שהתגייס בטעות לצבא, מכורח זה, תינתן האזרחות לו ולבני משפחתו.

יוסי שריד:

המקרים שאני מדבר עליהם לא גוייסו בטעות לצבא, הם גוייסו על פי כל אמת מידה. לא מדובר בטעות. מדובר בבחורה יהודיה שעלתה כדת וכדין והיא בישראל על פי כל הכללים והיא משרתת בצה"ל. אמא שלה לא על פי הכללים שלכם. לא מדובר בטעויות.

שמחתי לשמוע, שיש צוות משותף לצבא ולמשרד הפנים, ובכך יצמצמו את מספר הטעויות. אבל הדוגמאות שאני מביא הן לא טעויות.

היו"ר סאלח טריף:

אני מייצג אוכלוסייה שמשרתת בצבא ומשרתת את המדינה. יש מקרים, בעקבות השלום, שחייל מתחתן עם אישה מירדן. היא לא מקבלת אזרחות. כדרוזי, אני לא נהנה מחוק השבות. אני רוצה לדעת, איזה זכות אתה נותן לי על מנת להיות אזרח המדינה? לא תיתן לאשתי או לאמא שלי אזרחות? למה צריך לעבור מצעד בושה? אני רוצה לבשר בשורה לאוכלוסייה שלי. למה משרד הפנים עושה סיבוכים?

ראובן ריבלין:

בדיון שנערך במליאה הבעתי זעם רב בקרב חבריי בקואליציה, בנושא שהוא עקרוני ממדרגה ראשונה, הצבעתי בעדו ובאתי להביע את עמדותי פעם נוספת גם כאן.

חייל בצה"ל, גוייס לצה"ל, שירת את מדינת ישראל והזדהה עימה בדרך שאין בה סייג, זו ההזדהות היותר גדולה שאדם מזדהה עם מדינתו. כאשר הוא אינו זכאי להיות נכלל בחוק השבות, אני חושב שלא צריך להשאיר זאת לשיקול דעתו של שר זה או אחר, שהוא שר הפנים. היום אני סומך על שר הפנים. מה יקרה כאשר מישהו אחר יהיה שר פנים? לכן, אני חושב, שלא צריך להשאיר לחוות דעתו ולשיקול דעתו של שר הפנים את האפשרות לדחות אדם ששירת בצה"ל.

יצחק וקנין:

בהצעת החוק כפי שמוגשת לנו, אנחנו בעצם מאפשרים לכל קרובי המשפחה שלו אזרחות. אני לא חושב שאנחנו יכולים לעשות סחף. אין לי ספק שאשתו צריכה לקבל אזרחות.

בני אלון:

מה הקריטריון של שירות, איזה סוג של שירות?

היו"ר סאלח טריף:

שירות מלא בצה"ל. קרוב ממדרגה ראשונה, בן או בת זוג, או בתו משרתים בשירות סדיר בצבא הגנה לישראל.

יוסי שריד:

אגב שירות מלא, יש תלמידי ישיבות הסדר שלא משרתים שירות מלא.

היו"ר סאלח טריף:

שירות מלא בצה"ל.

"תיקון סעיף 6 - בסעיף 6 לחוק האזרחות, התשי"ב - 1952, בסעיף קטן (א) אחרי פסקה (2), יבוא: (3), מי שבנו או בתו או בן או בת הזוג משרתים בשירות סדיר בצבא הגנה לישראל פטורים מהתנאים שבסעיף 5(א), פרט לתנאי שבסעיף 5(א)(4)". שירות סדיר מעל 18 חודש. אנחנו עוברים להצבעה.

ניסן סלומינסקי:

אני מבקש התייעצות סיעתית.

היו"ר סאלח טריף:

בעקבות התייעצות סיעתית שמבקש חבר הכנסת ניסן סלומינסקי, נקיים את ההצבעה בעוד כרבע שעה. ההצבעה תתקיים בשעה 13:50.

הישיבה ננעלה בשעה 13:30.